

Sygnatura akt XIII GC 769/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódź, dnia 18 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIII Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Piotr Chańko

Protokolant: sekretarz sądowy Izabela Ćwiklińska

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2020 roku w Łodzi

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. S., J. S.

o zapłatę

1. **zasądza solidarnie od M. S. i J. S. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 18.327,59 zł (osiemnaście tysięcy trzysta dwadzieścia siedem złotych pięćdziesiąt dziewięć groszy) z odsetkami ustawowymi od kwoty 14.868,87 zł od dnia 30 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku raz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;**
2. **oddala powództwo w pozostałym zakresie;**
3. **zasądza solidarnie od M. S. i J. S. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 4.534 (cztery tysiące pięćset trzydzieści cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu;**
4. **nakazuje pobrać solidarnie od M. S. i J. S. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 3.350,92 zł (trzy tysiące trzysta pięćdziesiąt złotych dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.**

Sygnatura akt XIII GC 769/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 września 2015 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zapłatę solidarnie od M. S. i J. S. kwoty 18.327,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwani byli członkami zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A.. Powód posiada wierzytelność wobec ww. spółki, która została stwierdzona prawomocnym nakazem zapłaty wydanym w dniu 24 listopada 2011 roku przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, IX Wydział Gospodarczy, w sprawie o sygn. akt IX GNc 9182/11 na kwotę 12.183,50 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: należność główna w kwocie 12.183,50 zł, kwota 2.570 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wynikająca z ww. nakazu zapłaty, kwota 2.685,37 zł tytułem skapitalizowanych odsetek liczonych od kwot wskazanych w nakazie do dnia 7 grudnia 2012 roku, kwota 288,72 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego oraz 600 zł tytułem kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym.

/pozew k. 2-6/

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 25 listopada 2015 roku Sąd uwzględnił roszczenie solidarnie w odniesieniu do obu pozwanych.

/nakaz k. 47/

Pozwani J. S. i M. S. w dniu 5 stycznia 2016 roku wnieśli sprzeciwy od ww. nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa oraz zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwani podnieśli, że funkcję Prezesa Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. pełnili od 31 października 2011 roku, zaś udziały w spółce posiadali do kwietnia 2012 roku. Dochodzona pozwem zaległość powstała w czasie gdy pozwani nie ze swojej winy nie miał wpływu na działania spółki. Pozwani wyjaśnili, że w czasie gdy kierowali spółką posiadała ona płynność finansową, pozwalającą na regulowanie wszystkich zobowiązań.

/sprzeciwy k. 52-53, k. 55-56/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 15 listopada 2001 roku. Organem uprawnionym do reprezentacji spółki był zarząd, w skład którego wchodził m.in. J. S. jako Prezes Zarządu oraz M. S. jako członek zarządu, a następnie Wiceprezes Zarządu. J. S. i M. S. zostali wykreśleni z KRS w dniu 18 listopada 2011 roku.

/odpis KRS k. 22-30, zeznania J. i M. S. k. 83v./

Pozwani zrezygnowali z pełnienia funkcji w zarządzie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. z uwagi na problemy rodzinne i zdrowotne.

/zeznania J. S. k. 83v./

Uchwałą nr (...) z dnia 9 czerwca 2014 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. rozwiązało ww. spółkę. Dnia 24 czerwca 2014 roku złożono wniosek o likwidację spółki, postępowanie likwidacyjne trwało do dnia 31 grudnia 2014 roku.

/wniosek k. 118-121, akt notarialny k. 123v.- 125v./

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. podpisała w 2010 roku umowę z powodem na ubezpieczenia płatności. Umowa ta została rozwiązana przez strony w 2011 roku.

/zeznania J. S. k. 83v./

W dniu 24 listopada 2011 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, IX Wydziale Gospodarczym, w sprawie o sygn. akt IX GNc 9182/11 wydał wobec (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na kwotę 12.183,50 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od kwoty 1.121,50 zł od dnia 22 grudnia 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 20 stycznia 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 19 lutego 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 16 marca 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 23 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 21 maja 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 23 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 28 lipca 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1.121,50 zł od dnia 23 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 2.090 zł od dnia 4 grudnia 2010 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu w kwocie 2.570 zł. Nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 15 lutego 2012 roku.

/nakaz k. 18, klauzula k. 19/

Na skutek wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wysokiem Mazowieckim Przemysław Mioduszeński postanowieniem z dnia 7 grudnia 2012 roku umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Jednocześnie ustalono koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 288,72 zł oraz koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 600 zł.

/postanowienie k. 20-21/

W dniu 12 sierpnia 2015 roku pozwany skierował do M. S. i J. S. wezwania do zapłaty kwoty 18.327,59 zł w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

/wezwania k. 31-32, k. 39-40/

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. w pierwszej połowie 2011 roku posiadała przeterminowane zobowiązania powyżej trzech miesięcy. Zobowiązania spółki w 2013 roku przekroczyły majątek firmy o 98.000 zł. W latach 2008 do 2014 spółka ponosiła straty na działalności operacyjnej (z wyjątkiem 2009 roku, w którym nastąpiła znaczna sprzedaż majątku spółki). Wyniki te świadczą o trwałych kłopotach finansowych spółki. Stan majątku spółki uległ pomniejszeniu o 2 mln złotych w 2009 roku, co stanowi 50% jego stanu z 2008 roku. Tendencja spadku aktywów spółki utrzymuje się również w latach od 2010 do 2014 roku.

/uzupełniająca opinia k. 221-231, k. 248/

Spółka dokonała zbycia nieruchomości stanowiącej jej zasadniczy aktyw, w celu uzyskania finansowania swojej bieżącej działalności. Spółka traciła na rozchwianym kursie walut, kiedy kursy walut rosły, było to dla spółki niekorzystne, zaś w przypadku płatności gotówkowych różnice kursowe były dla spółki korzystne. Sprzedaż nieruchomości miała na celu uzyskanie środków na finansowanie bieżącej działalności, zaś nieruchomość została następnie wynajęta przez spółkę na swoją działalność. Spółka miała kilkudziesięciu wierzycieli, którzy nie składali wniosku o ogłoszenie jej upadłości.

/zeznania J. S., k. 351odw.-352)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w zakresie kwoty głównej oraz w części w zakresie odsetek.

Zgodnie z art. 299 §1 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Odpowiedzialność ukształtowana przez art. 299 §1 k.s.h. służy interesowi **wierzycieli** i ma na celu ich ochronę, stanowiąc o zasadach i przesłankach odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w okolicznościach wskazanych w tym przepisie.

Przesłanki te to: istnienie zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w czasie, kiedy dana osoba była członkiem zarządu spółki oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce, czy to w czasie pozostawania jeszcze przez tą osobę członkiem zarządu, czy to już po odwołaniu z zarządu. Pozwani wypełnili przesłanki przypisania im odpowiedzialności za długi spółki, w której skład zarządu wchodził w dacie powstania wierzytelności.

Odpowiedzialność związaną z bezskutecznością egzekucji określonego zobowiązania wobec spółki z o.o. ponoszą na podstawie art. 299 k.s.h. osoby będące członkami jej zarządu lub likwidatorami w czasie istnienia tego zobowiązania, niezależnie od jego wymagalności (zob. np. uchwała z 28 lutego 2008 r., III CZP 143/07, OSN 2009, Nr 3, poz. 38; wyrok z 17 czerwca 2011 r., II CSK 571/10, Legalis; wyrok z 25 lutego 2010 r., V CSK 248/09, OSN 2010, Nr 10, poz. 141). Nie ulega wątpliwości - co wynika z pełnego rejestru przedsiębiorców KRS (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A., że w czasie istnienia zobowiązania objętego tytułem wykonawczym funkcję prezesa zarządu spółki pełnił pozwany J. S., zaś pozwana M. S. była w tym czasie wiceprezesem zarządu. Pozwani byli

bowiem członkami zarządu od dnia zawiązania spółki, zaś wykreślenie ich z Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiło w dniu 18 listopada 2011 roku. Wierzytelność objęta nakazem zapłaty powstała natomiast w okresie od grudnia 2010 roku do sierpnia 2011 roku, czego pozwani nie kwestionowali. Sąd stwierdził zatem, iż pozwani byli członkami zarządu w dacie zaciągnięcia zobowiązań i nie doprowadzili do ich zapłaty.

Powód wykazał również istnienie wierzytelności prawomocnym tytułem wykonawczym, którego badanie – zgodnie z treścią art. 365 k.p.c. było wykluczone w niniejszym postępowaniu. Wierzytelność powoda została stwierdzona prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 24 listopada 2011 roku - przesłanka istnienia wierzytelności została zatem wykazana. **Zgodnie bowiem z art. 365 §1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy.** Fakt istnienia zaległości spółki względem powoda nie był również kwestionowany przez stronę pozwaną. Wręcz przeciwnie pozwany J. S. przyznał, iż zawarł umowę ubezpieczenia płatności z powodem, jednak nie regulował zobowiązań z niej wynikających z uwagi na fakt, iż powód w ocenie pozwanego nie wywiązywał się z ww. umowy.

Ustalenie przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (v. wyrok Sądu Najwyższego z dn. 26 czerwca 2003 r., sygn. V CKN 416/01). Wystarczającym środkiem dowodowym, za pomocą którego wierzyciel może wykazać bezskuteczność egzekucji z majątku spółki przysługującej mu wierzytelności, jest postanowienie komornika o umorzeniu postępowania.

Niewątpliwie egzekucja w niniejszej sprawie była bezskuteczna. Postanowieniem z dnia 7 grudnia 2012 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wysokiem Mazowieckim Przemysław Mioduszeński, w sprawie z wniosku wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A., z powodu stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Zatem w realiach niniejszej sprawy należało uznać, że powód sprostał ciężarowi udowodnienia bezskuteczności egzekucji, a to pozwani mieli obowiązek wykazania, że pomimo wydania przez komornika postanowienia o umorzeniu egzekucji, istnieje pominięty przez komornika majątek spółki, z którego może się zaspokoić powód. Ciężarowi temu w ocenie Sądu pozwani nie podołali. Strona pozwana aż do zamknięcia rozprawy nie wykazała aby spółka była w stanie zaspokoić roszczenie powoda, a tym samym nie podważyła wniosków wynikających z postanowienia o umorzeniu egzekucji. W szczególności pozwani nie przedstawili żadnego dokumentu z którego wynikałoby, że spółka posiada majątek z którego możliwa byłaby spłata zadłużenia. W konsekwencji Sąd uznał, że strona powodowa również dostatecznie wykazała drugą warunkującą odpowiedzialność pozwanych przesłankę wynikającą z art. 299 k.s.h.

Zgodnie z art. 299 §2 k.s.h. członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w §1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Przesłanki egzoneracyjne określone w art. 299 §2 k.s.h. mają na celu zrównoważenie sytuacji członków zarządu spółki z o.o. wobec wierzycieli, jeżeli mimo bezskuteczności egzekucji wobec spółki nie powinno się również do odpowiedzialności cywilnej pociągać tych osób, z przyczyn **enumeratywnie** wskazanych w powołanym przepisie. Przepis ten jest wyjątkiem od zasady odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. przewidzianej w art. 299 §1 k.s.h. i do nich należy wykazanie okoliczności zwalniającej ich z odpowiedzialności względem wierzycieli spółki (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 22 maja 2013 roku (III CSK 321/12, LEX nr 1353211). Ustawodawca przewidział, że członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności w trzech sytuacjach.

Po pierwsze, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie doszło do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęto wobec niej postępowanie układowe (ogłoszono upadłość z możliwością zawarcia układu). Po drugie, jeżeli wykaze, że choć nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki obejmującej likwidację majątku lub z możliwością zawarcia układu, to miało to miejsce nie z jego winy. Po trzecie, jeżeli wykaze, że

choć nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (lub nie wszczęto postępowania układowego), to wierzyciel nie poniósł z tego tytułu szkody.

Pozwani nie wykazali żadnej ze wskazanych okoliczności, przede wszystkim nie wykazali ona dowodowo, iż majątek spółki rzeczywiście wystarcza na pokrycie jej zobowiązań, lub nie wystarczyłby na pokrycie ich zobowiązań w postępowaniu upadłościowym.

Brak winy członka zarządu będzie zaś zachodził w takich wyjątkowych sytuacjach, jak długotrwała choroba, czy niedopuszczenie go do informacji dotyczących spółki, pod warunkiem jednak podejmowania czynności w tym celu idących (tak A. Rachwał, [w:] Włodyka, System pr. handl., t. 2A, 2007, s. 1037). Pozwani nie dowiedli, że nie ponoszą winy w braku złożenia wniosku o upadłość spółki. Nie dowiedli też korzystnej kondycji finansowej spółki. Co prawda w niniejszej sprawie został przeprowadzony na wniosek strony pozwanej dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości jednak biegły nie mógł dokonać kompleksowej oceny ze względu na brak w aktach sprawy m.in. dokumentów źródłowych z oznaczonym terminem płatności, sprawozdań finansowych spółki, czy też wykazu zobowiązań z tytułu wynagrodzeń pracowniczych, zobowiązań publiczno-prawnych oraz wierzytelności przeterminowanych w latach 2010 - 2011 pozwalających na ocenę sytuacji finansowej spółki. Biegły nie mógł również dokonać oceny, czy nastąpiły przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki ze względu m.in. na brak dokumentów pozwalających na dokonanie wyceny majątku spółki w cenach rynkowych, co pozwoliłoby z kolei na określenie czy majątek dłużnika wystarczyłby a zaspokojenie w całości lub w części wierzytelności powoda. Pomimo wezwań i starań biegłego o uzupełnienie dokumentacji, w szczególności w postaci sprawozdań finansowych dokumenty nie zostały przedstawione przez pozwanych. Jednakże z zestawienia wyników spółki za lata 2008 do 2014, wynika, że we wszystkich tych latach spółka ponosiła straty na działalności operacyjnej, co świadczy o trwałych problemach finansowych spółki. Wobec powyższego należy uznać, iż pozwani nie wykazali, że stan majątku spółki nie uzasadniał zgłoszenia wniosku o upadłość za ich kadencji.

Głównym trwałym składnikiem majątku spółki była jej nieruchomości, gdzie również znajdowała się siedziba spółki. Zarząd dokonał zbycia tej nieruchomości. Z punktu widzenia wierzycieli spółki – nieruchomości ta stanowiła trwałe zabezpieczenie roszczeń względem spółki. Zbycie nieruchomości a następnie jej wydzierżawienie na potrzeby prowadzenia tej samej działalności ma dwojakie skutki. Z jednej strony bowiem, tak jak zeznał J. S., spółka uzyskała kapitał na finansowanie bieżących zamówień, z drugiej jednak zwiększyła swojej koszty bieżącej działalności. W miejsce aktywu trwałego, pojawił się bowiem stały pasyw związany z koniecznością pokrywania kosztów korzystania z nieruchomości. Nadto, spółka utraciła oparcie majątkowe dla odpowiedzialności za jej zobowiązania. Wbrew zatem twierdzeniom strony pozwanej decyzja ta w istocie prowadziła do pozbawienia możliwości zaspokojenia wierzycieli z majątku spółki i w konsekwencji, dalszym oparciem dla tej odpowiedzialności pozostawał majątek osobisty członków zarządu. Materiał źródłowy, jakim posługiwała się biegła był przy tym zbyt skąpy, aby ustalić, że zbycie nieruchomości miało na celu jej usunięcie w celu ochrony przed egzekucją z majątku spółki. Jest to przy tym ustalenie, które z punktu widzenia rozkładu ciężaru dowodu przy sporze przeciwko członkom zarządu nie ma istotnego znaczenia. Istotnym bowiem jest, że powód wykazał przesłanki z art. 299 § 1 k.s.h., a pozwani, ze względu na braki w materiale źródłowym, nie wykazali przesłanki braku odpowiedzialności za długi spółki, a także braku szkody po stronie wierzyciela spółki.

Dla przypisania odpowiedzialności pozwany nie ma znaczenia fakt, iż pozwani nie ze swojej winy nie mieli wpływu na działania spółki. Pozwani nie przytoczyli bowiem żadnych dowodów na tę okoliczność. Tym samym należy stwierdzić, że pozwani mieli wpływ na działalność spółki, a przede wszystkim na jej sytuację finansową. Od osób decydujących się na pełnienie funkcji w organach spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga się pełnego profesjonalizmu, w tym uwzględniającej zawodowy charakter podjętej działalności. Należy zatem zauważyć, że jedyną przyczyną braku zaangażowania była bierność pozwanych. Pasywny stosunek do obowiązków członka zarządu nie stanowi podstawy do uwolnienia od odpowiedzialności, a wręcz stanowi dowód winy członka zarządu, polegającego na rażącym niedbalstwie. W niniejszej sprawie wyrażało się ono brakiem dbania o sprawy spółki. Pozwanym można zatem przypisać winę w niezaspokojeniu wierzyciela, a w przypadku braku majątku, niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym terminie, ponadto nie dowiedli oni okoliczności przeciwnych. Zobowiązania dochodzone w niniejszym postępowaniu zostały zaciągnięte w momencie gdy pozwani pełnili funkcje członków zarządu, a pozwani

bezsprene nie doprowadzili do ich zapłaty. Twierdzenie, że pozwani nie mieli wpływu na działania spółki nie ma żadnego znaczenia dla odpowiedzialności względem wierzycieli spółki.

Uchylenie odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na tej podstawie, że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego we właściwym czasie wierzyciel nie poniósł szkody wymaga udowodnienia daty właściwej dla zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz wierzycielności przysługujących w tej dacie względem niewypłacalnego dłużnika oraz stanu majątku dłużnika na tę datę. Ponadto, pozwany ma obowiązek wykazania, że biorąc pod uwagę tak ustalony stan rzeczy oraz kolejność zaspakajania wierzycielności z masy upadłości wierzycielność powódki nie została zaspokojona w ogóle. Także w tym zakresie strona pozwana zaniechała inicjatywy dowodowej.

O szkodzie w rozumieniu art. 299 §2 k.s.h. można mówić wówczas, gdy zgłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego spowodowałyby zaspokojenie wierzyciela w części większej niż w przypadku zaniechania dokonanego przez członka (członków) zarządu. W przypadku powyższym rozmiarem szkody będzie różnica między tym, co wierzyciel mógł w wyniku wszczęcia wspomnianych postępowań uzyskać, a rzeczywistym stanem zaspokojenia jego roszczeń (tak również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 22 marca 2013 roku, V ACa 69/13, LEX nr 1353710; podobnie Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 30 października 2007 roku, V ACa 670/07, Biul. SAKA 2008, nr 1, s. 28, zgodnie z którym szkoda, jako podstawa odpowiedzialności członka zarządu, musi być utożsamiana z obniżeniem potencjału majątkowego spółki, a nie z bezpośrednim uszczerbkiem w majątku wierzyciela. Stanowisko to potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 4 lipca 2013 roku, I CSK 646/12, LEX nr 1365595). Pozwani tymczasem w ogóle nie prowadzili swojej obrony co do wyżej wymienionej przesłanki egzoneracyjnej. Należy podkreślić, że ciężar dowodu wskazanych wyżej okoliczności spoczywał wyłącznie na pozwanych.

W świetle dokonanych ustaleń, nie może budzić wątpliwości, że niezgłoszenie przez pozwanych wniosku o upadłość spółki we właściwym czasie obniżyło jej potencjał majątkowy. Gdyby pozwani wystąpili o upadłość we właściwym czasie, to tym samym nie mogłoby powstać w tym zakresie roszczenie powoda wobec pozwanych jako członków zarządu spółki określone w art. 299 § 1 k.s.h. a zatem pomiędzy niezgłoszeniem wniosku o upadłość przez pozwanych jako członków zarządu w terminie, a powstaniem przedmiotowych zobowiązań spółki oraz w rezultacie, poniesieniem szkody przez powoda na skutek braku możliwości ich wyegzekwowania, istnieje adekwatny związek przyczynowy. Przesłanka egzoneracyjna, określona w końcowej części art. 299 § 2 k.s.h., nie zachodzi w sytuacji odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. za zobowiązanie spółki, które nie powstałoby, gdyby pozwani wystąpili z wnioskiem o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie, gdyż w takim wypadku szkoda wierzyciela spółki w postaci pogorszenia lub utrudnienia możliwości jego zaspokojenia jest bezpośrednim skutkiem zaniechania członka zarządu. W razie zgodnego z prawem zachowania, powód nie miałby w ogóle wierzycielności, a skoro ją nabył na skutek zaniechania członka zarządu i jej wyegzekwowanie okazało się niemożliwe, to poniósł szkodę.

Odpowiedzialność członków zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (v. uchwała SN z dn. 7 grudnia 2006 roku, sygn. akt III CZP 118/06, wyrok SN z dnia 8 marca 2007 roku, sygn. akt III CSK 352/06, Legalis). Pozwani nie kwestionowali poszczególnych elementów składających się na szkodę nadto ich wysokość wynika z dokumentów urzędowych.

Na zasądzoną kwotę złożyła się kwota 12.183,50 zł tytułem należności głównej powiększona o odsetki naliczone zgodnie z treścią nakazu zapłaty do dnia 24 listopada 2011 roku w wysokości 2.685,37 zł, kwota 2.570 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwota 888,72 zł (600 zł + 288,72 zł) tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego.

Roszczenie w zakresie żądania odsetek od kosztów postępowania cywilnego było w całości bezzasadne. Choć koszty procesu stanowią jeden z nieodłącznych elementów postępowania cywilnego (art. 98 i nast.), to niewątpliwie należą do dziedziny prawa publicznego i są normowane w kodeksie postępowania cywilnego - akcie prawa publicznego - w sposób samodzielny, autonomiczny i wyczerpujący. Prawo procesowe (publiczne) określa więc źródło i czas powstania żądania zwrotu kosztów procesu. Do dnia 7 listopada 2019 roku nie budziło wątpliwości, że wierzycielność z tytułu

kosztów może być dochodzona w procesie przeciwko członkowi zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. Sąd uznaje koszty postępowania (zarówno sądowego, klauzulowego jak i egzekucyjnego) za element składowy szkody. W połączeniu z utrwalonym obecnie deliktowym charakterem roszczenia z art. 299 k.s.h. należy opowiedzieć się za przyznaniem wierzycielowi spółki prawa do dochodzenia kosztów postępowania wobec spółki od jej członka zarządu. Wierzytelność z tytułu zasądzonych kosztów postępowania odrywa się od przedmiotu postępowania (mogły bowiem wynikać z rozstrzygnięcia polegającego na oddaleniu powództwa) i mogą być odrębnie dochodzone jako szkoda. W pewnym zakresie dochodzi tu do przełamania zasady akcesoryjności formalnej orzeczenia o kosztach procesu. Nie jest to jednak równoznaczne z autonomicznym charakterem wierzytelności o zapłatę kosztów postępowania. Choć koszty postępowania podlegają regułom obrotu wierzytelnościami, to jednak z wyłączeniem tych, których zastosowanie podważałoby naturę i funkcję kosztów procesu. Nie mogą być naruszone w szczególności przepisy zakazujące, po uprawomocnieniu się orzeczenia o kosztach, modyfikacji ich wysokości, co podkreślił Sąd Najwyższy w Uchwale z dnia 20 maja 2011 roku, sygn. akt III CZP 16/11. Pogląd ten jednak ma zakotwiczenie w dawniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego i zachowuje aktualność mimo zmiany ustaw procesowych (v. uchwała SN z dn. 14 maja 1965 roku, sygn. akt III CO 73/64, Legalis).

Brak dopuszczalności doliczania odsetek do kosztów postępowania (oraz waloryzacji kosztów) podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 31 stycznia 1996 roku, sygn. akt III CZP 1/96 z powołaniem na wcześniejszą uchwałę z dnia 10 lutego 1995 r. III CZP 8/95 (OSNC 1995 z. 6, poz. 88). W uzasadnieniu uchwały dobitnie stwierdzono, że: „wykluczona jest możliwość uwzględnienia żądania wierzyciela, by zasądzić na jego rzecz odsetki ustawowe w związku z opóźnieniem się dłużnika z zapłatą kosztów procesu. Uznać zatem należy, że orzeczenie o kosztach procesu w ramach danej sprawy jest ostateczne, i to bez względu na to, czy po jego uprawomocnieniu pojawiła się nowa okoliczność, jak np. wskazany przez powódkę w niniejszej sprawie fakt, iż dłużnik dopuszcza się wspomnianego opóźnienia w realizacji tego orzeczenia (...)”. W ocenie Sądu natura kosztów nie zmienia się, jeżeli członek zarządu ponosi odpowiedzialność za dłużnika-spółkę. Gdyby przyjąć stanowisko odmienne, to w świetle powołanych uchwał spółka nie odpowiadałaby za odsetki od kosztów postępowania, a jej członek zarządu ponosiłby odpowiedzialność dalej idącą, obejmującą również odsetki.

Takiego rozumowania nie uzasadnia fakt pozostawania w opóźnieniu przez dłużnika, ani fakt wezwania dłużnika do zapłaty w trybie art. 455 k.c. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 1996 r., I CKU 40/96 (OSNC 1997, nr 5, poz. 52) podkreślił, że wystarczającej podstawy obłożenia kosztów procesu odsetkami za opóźnienie nie stanowią także racje ekonomiczne, czyli odpłatność za korzystanie z cudzego kapitału oraz „bodźcowe oddziaływanie” na dłużnika; taką podstawą może być wyłącznie wyraźne unormowanie, którego brak. Na argument braku podstawy prawnej do żądania odsetek od kosztów procesu zwracano również uwagę w judykaturze przedwojennej, przed wejściem w życie kodeksu postępowania cywilnego z 1932 r. (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1926 r., III Rw 2018/25, „Przegląd Prawa i Administracji” 1926, s. 106). Podzielając to stanowisko, Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania odsetek od dochodzonej pozew należności w punkcie 2 wyroku. Stan prawny po dniu 7 listopada 2019 roku (na mocy nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzonej ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2019 r., poz. 1469) - w żaden sposób nie miał wpływu na niniejsze postępowanie. Odsetki od kosztów procesu będą należały się dla spraw wszczętych wobec spółek kapitałowych po dniu wejścia w życie nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego. Nadto, odsetki te muszą wynikać z treści tytułu egzekucyjnego wydanego w sporze wierzyciela przeciwko spółce. Taka sytuacja nie miała miejsca w tym postępowaniu.

Roszczenie odsetkowe, nawet niezasadne nie wpływa na rozstrzygnięcie co do odpowiedzialności za wynik procesu, skoro odsetek nie wlicza się do wartości przedmiotu sporu. W świetle powyższego, pozwani przegrali spór w całości, dlatego o kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Na koszty te złożyła się opłata od pozwu w kwocie 917 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika w kwocie 3.600 zł (na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z §2 pkt 5

Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych).

W sprawie pozostały do rozliczenia nieuiszczone koszty sądowe w łącznej wysokości 3.350,92 zł (postanowienia – k. 236, k. 255, k. 304) na co złożyły się koszty opinii biegłego ponad uiszczone zaliczki, które zostały pokryte tymczasowo przez Skarb Państwa. Wobec powyższego Sąd w oparciu o art. 113 ust. 1 i 2 u.k.s.c. w zw. z art. 98 k.p.c. nakazał pobrać kwotę 3.350,92 zł solidarnie od pozwanych.

ZARZĄDZENIE

(...)

30 listopada 2020 roku.

ZARZĄDZENIE

(...)